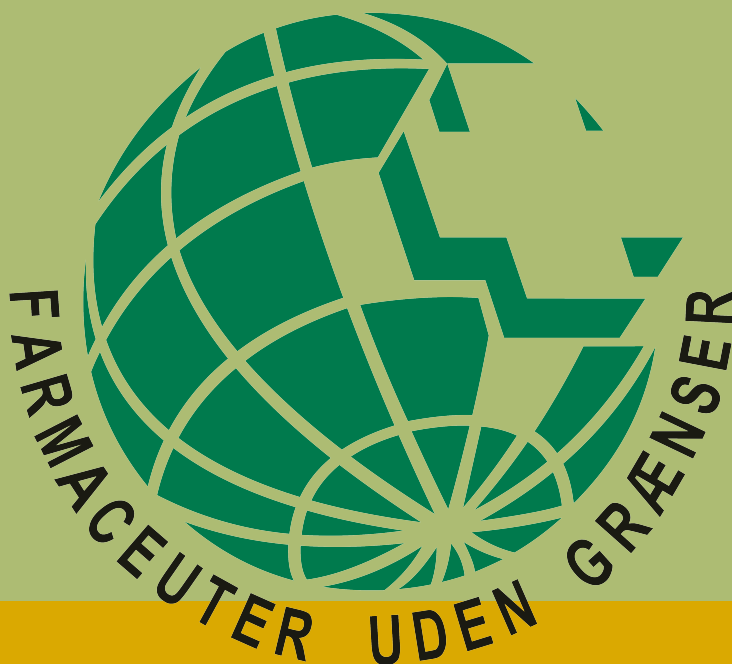

ÅRSRAPPORT 2015

Indhold

1. Kort om FuG
2. Året der gik
3. Kilimanjaro School of Pharmacy - Tanzania
4. Masanga Hospital Rehabilitation Project - Sierra Leone
5. Ghana
6. Studenternetværket
7. Aktiviteter i Danmark
Tak til
8. FuGs forventninger til 2016
9. Økonomi

Kort om FuG

Farmaceuter uden Grænser (FuG) er en dansk humanitær organisation stiftet med det formål at forbedre sundheden i udviklingslande gennem projekter, der relaterer til medicin og lægemiddelanvendelse.

Medicin og lægemidler er essentielle i både moderne og traditionelle sundhedssystemer. For at skabe grobund for gode sundhedstilstande er det nødvendigt at lægemidlerne er sikre at anvende, er effektive og af høj kvalitet. Forbedret sundhed i et langsigtet perspektiv kræver desuden at lægemidler anvendes rationelt.

FuG arbejder for at sikre en bedre anvendelse af lægemidler i udviklingslande. Vi driver udviklingsprojekter med fokus på folkeoplysning, uddannelse og kapacitetsopbygning af blandt andet lokale apoteker. Vi udsender løbende frivillige sundhedsprofessionelle, oftest farmaceuter og farmaceutstuderende, til vores projekter i Tanzania, Ghana og Sierra Leone.

HJÆLP OS MED AT FORTSÆTTE VORES ARBEJDE

Det koster 300 kroner om året at være medlem af FuG. For studerende og pensionister koster det 100 kr.

Pengene går til vores projekter i Tanzania, Sierra Leone og Ghana.

Året der gik

Beretning fra bestyrelsen 2015

2015 har været et begivenhedsrigt år der har budt på to udsendelser til Tanzania, genoptaget samarbejde med Masanga Hospital i Sierra Leone samt en formel samarbejdsaftale og projektsamarbejde med Lady Pharmacist Association of Ghana (LAPAG) og det anglikanske kirkelige stift i Accra.

Fokus for året har været at øge tilgangen af medlemmer og at fortsætte arbejdet med synlighed, både via sociale medier samt gennem oplæg og deltagelse på konferencer. Alle tre fokusområder synes opfyldt, da vi har fået 50 nye medlemmer, 260 nye likes på FB og har været repræsenteret med oplæg og posters både i Danmark og internationalt. To bestyrelsesmedlemmer var i september til FIP-kongres i Düsseldorf, hvor de udover at præsentere posters om vores arbejde deltog i workshops med repræsentanter fra andre FuG-organisationer. Formålet med workshoppen var at starte en proces med henblik på at etablere en international sammenslutning af grænselø-

se farmaceuter. Vi ser frem til hvad den videre proces bringer.

Alle fire projektgrupper har året igennem haft højt aktivitetsniveau og organisationen har som helhed igen i år skabt gode initiativer. Vanen tro var både bestyrelse og frivillige samlet til den årlige arbejdsweekend, hvor vi arbejdede med frivillighed, medlemsstrategier og kommunikation. Efter en intens weekend havde vi en færdig frivillighedsstrategi og -politik, samt hentet inspiration til, hvordan man kan fremme medlemstilgangen til organisationen og øge antallet af private donorer. Desuden blev der tegnet de første linjer til et introduktionsforløb for nye frivillige. Forløbet blev kørt som pilotprojekt i efteråret med god succes. Over tre aftenworkshops blev de tilmeldte introduceret til organisationens værdigrundlag, projekterne samt kommunikationsværktøjer og redskaber til projektstyring med det formål at give nye frivillige bedre forudsætninger for at bidrage til alle opgaver i FuG.

Forløbet sluttede i december og vi ser allerede nu frem til at slå dørene op til et forbedret forløb i 2016. Seks nye højt kvalificerede frivillige gennemførte de 3 introaftener samt hjemmeopgaver. Introforløbet vil fremadrettet tilbydes nye frivillige 2 gange om året.

For at øge vores interne kompetencer søgte vi i efteråret en kommunikationsmedarbejder og har siden oktober haft Emilie Lyngholm Rasmussen tilknyttet. Emilie har ansvaret for den eksterne kommunikation på sociale medier, hjemmeside eller breve til medlemmer. Emilie har allerede løftet mange opgaver og blandt andet lavet et fremragende arbejde med promovning af fotoudstillingen Medicines for Life.

Vi vil gerne sige stor tak til alle, der har bidraget til vores arbejde eller på anden vis støttet vores projekter i 2015! Vi ser frem til at fortsætte samarbejdet i 2016.

Bestyrelsen

Formand

Søren Post Larsen

Kasserer

Helene Brøndum Rasmussen

Medlemmer

Amila Zekovic

Anne Zimmermann

Ditte Poulsen

Sofie Rosenlund Lau

Søren Troels Christensen

Suppleanter

Camilla Poulsen

Jeannette Seehuusen

Stine Trolle

Studerende fra KSP brainstormer på indretning af biblioteket.

Kilimanjaro School of Pharmacy - Tanzania

På KSP uddannes "pharmacy technicians" som efter endt uddannelse kommer til at fungere som videns- og teknisk personale på apoteker i Tanzania.

Etablering af platform for vidensdeling

FuGs projekt på KSP, som har til formål at sikre, at der er kompetent farmaceutisk personale på apotekerne i Tanzania, gik i 2015 ind i en ny fase. Projektsamarbejdet har hidtil fokuseret på undervisningsmetoder, men det blev i 2015 besluttet at samarbejdet også skal indeholde en gren, der fokuserer på at aktivere de studerende i højere grad. Fra november 2014 til juli 2015 har FuG haft to farmaceuter (Anders Riber Jespersen og Mette Lykke Rathje) udsendt til KSP. De har været i dialog med både ledelsen, underviserne og de studerende om, hvordan ansvar for egen læring kommer i fokus. I løbet af foråret og sommeren udmøntede dette sig i flere tiltag, f.eks. afholdelse af temaaftner på tværs af årgange, hvor studerende, undervisere og inviterede oplægsholdere skiftes til at holde oplæg om faglige emner.

Der er også skabt kontakt mellem KSPs studerende og Tanzania Pharmaceutical Student's Association (TAPSA) – en landsdækkende organisation af farmaceutstuderende, som KSPs studerende i fremtiden vil samarbejde med, og forhåbentlig få værdifuld sparring fra. Midlerne fra Kagens Dag blev i 2015 brugt til at en delega-

tion kunne tage på studietur til universitet i Mwanza og afholde møder med TAPSA.

Ud over fokus på de studendes eget engagement i deres faglige udbytte, søgte de udsendte også at sætte fokus på didaktik. Det er tydeligt, at kulturen ikke lægger op til faglig stolthed omkring det at undervise, men der blev sået nogle frø, som vi forhåbentlig kan være med til at gøde i fremtiden. Konkret handlede det om at få etableret mere regelmæssige møder mellem underviserne, der ikke blot var information og problemhåndtering, men også gik ud på at vidensdele og udvikle nye ideer og metoder i undervisningen.

Endelig er KSPs bibliotek defineret som et fokusområde for det kommende år. Ved Mettes ankomst blev bibliotekslokalet brugt som opbevaringsrum. Derudover var udvalget af bøger meget sparsomt. Bøger indgår i det hele taget ikke som en integreret del af undervisningen på KSP. Det skal der laves om på. Som et skridt på vejen havde vi en arkitekt, Karen Rathje, udsendt til KSP i to uger i juli måned for at få ryddet op i lokalet og optimeret indretningen, så biblioteket både kan bruges som læsesal og som rammen om føromtalt faglige seminarer.

De studerende deltog aktivt i optimeringsarbejdet, som ef-

terfølgende blev fejret med en biblioteks-åbningsfest.

For at fylde biblioteket op med relevante bøger stod Tanzania-gruppen og Studenternetværket i fællesskab for en stor bogindsamling, som løb af stablen i september. Der blev samlet ind både på Pharmaschool, hos Pharmadanmark og lokalt på en del arbejdspladser, hvilket tilsammen resulterede i 800 fagbøger, som nu kan sendes til KSP.

Bestyrelsesmedlem Anne Zimmermann og Mette Lykke Rathje foran de indsamlede bøger.

Forventninger til 2016

Der mangler fortsat inventar til biblioteket på KSP, og FuG vil derfor arbejde for at skaffe midler til indkøb af borde, stole, bogstøtter, projektor, computere mm. Planen for 2016 er ligeledes, at der skal ansættes en bibliotekar, gerne en lokal, som kan stå for driften af biblioteket.

Masanga Hospital Rehabilitation Project – Sierra Leone

I det nordlige Sierra Leone hjælper FuG Masanga Hospital med kapacitetsopbygning af sygehusapoteket. Masanga danner rammerne omkring foreningens udstilling Medicines for Life.

2015 blev et relativt stille år for Masanga Hospital Pharmacy. Ebola hærgede i Sierra Leone indtil november og al klinisk aktivitet på hospitalet var suspenderet fra august 2014 til april 2015. Af samme grund var frivillige udsendelser til hospitalet forhindret. Heldigvis har området omkring hospitalet kun haft meget få cases med Ebola og både hospitalspersonale og lokalbefolkning kunne derfor ånde lettet op, da Sierra Leone blev erklæret Ebolafrit i november. Men selvom der ikke har været frivilligaktivitet på hospitalet, er projektet bestemt ikke gået i stå. Projektgruppen har mødtes månedligt og arbejdet intensivt med projektværktøjet Logical Framework Approach for herved at komme med et gennemarbejdet udkast til en projektbeskrivelse om et 5-årigt projekt.

Louise Refsgaard blev henvendt til projektgruppen i juni og skal udsendes til Masanga i perioden marts-juli 2016. Louises primære opgave er, i samarbejde med de lokale på hospitalet, at få færdiggjort projektbeskrivelsen. Samarbejdet er vigtigt, da vi tror på, at et stærkt og bæredygtigt projekt kun kan formes i gensidig dialog med hospitalsledelsen og apotekspersonalet på Masanga Hospital.

Sådan ser den nye cold-storage bygning på Masanga Hospital ud indvendig.

I september 2015 kom en ny stor sending medicin til Masanga. For at sikre de bedste opbevaringsbetingelser for medicinen besluttede ledelsen på hospitalet i samarbejde med FuG at ansøge om midler til at bygge en cold-storage. Pengene blev bevilget, og bygningen stod færdig i november (se foto). En del af Louises ophold vil inkludere en optimering af lagerstyring og logistik på hospitalet, og hun vil blandt andet indføre og oplære de apoteksansatte i et digitalt lagerstyringsprogram.

I oktober 2015 rejste Søren Post sammen med sin bror Simon Post til Masanga for at færdiggøre billedmateriale til fotoudstillingen Medicines for Life. Udstillingen skal formidle problematikker ved brug og salg af vestlig medicin i Sierra Leone og gennem vores mange kontakter i lokalområdet omkring Masanga Hospital, fik Søren og Simon adgang til mange fantastiske fortællinger og billeder. Udstillingen er støttet af CISUs Oplysningspulje og ferniseres på PharmaSchool d. 20. januar 2016.

I oktober var Søren Post udsendt til Masanga, dels for at genoptage samarbejdet efter Ebola epidemien, samt for at indsamle billeder til fotoudstillingen Medicines for Life.

Forventninger til 2016

Louise udsendes i løbet af 2016 med forventningen om et udbytterigt ophold og styrket samarbejde med apoteket og ledelsen på Masanga Hospital. Vi forventer desuden endnu en udsendelse i medio/slut 2016. Den 5-årige projektplan færdiggøres endeligt i løbet af 2016 og en samarbejdsaftale med Masanga Hospital Rehabilitation Project underskrives. Desuden vil vi promovere projektet med minimum 1 artikel i et fagligt tidsskrift. Endelig forventer vi at styrke projektgruppen gennem kurser i primært projektstyring, fundraising og global sundhed.

Ghana

Farmaceuter uden Grænser har startet et projekt i Ghana med hjælp fra lokale samarbejdspartnere i hovedstaden Accra. Fokus er på forfalsket medicin.

Her ses Sten Olsen, formand for FuG Sverige, biskoppen Dr Sylvanus Mensah Torto fra det anglikanske stift og formand Yvonne Yirenkyiwaa Esseku fra LAPAG.

Ghanagruppen har i indeværende år haft fokus på etablering af et nyt projekt omkring sundhedsoplysning og rationel lægemiddelanvendelse primært blandt indbyggerne i slumområdet James Town i Accra. Specielt sigter projektet mod at skærpe forbrugernes opmærksomhed, hvad angår farlig medicin og deres rettigheder i forhold til behandling. Ydermere har indsatsen til hensigt at øge den enkelte forbrugers viden om rationel lægemiddelanvendelse.

Projektet er et samarbejde mellem Farmaceuter uden Grænser (FuG) i Danmark, Norge og Sverige, farmaceutforeningen, Lady Pharmacist Association of Ghana (LAPAG), og det anglikanske kirkelige stift i Accra.

Gennem året har der været kontakt med de ghanesiske samarbejdspartnere. Anført af Sten Olsson, formand for FuG-Sverige, blev et Memory of Understanding udarbejdet i sensommeren, der beskriver de overordnede intentioner om projektsamarbejde nu og i fremtiden.

Projektet fik momentum i december, hvor repræsentanter fra FUG Sverige, Norge og Danmark samt vores ghanesiske samarbejdspartnere mødtes til en fælles

workshop i Accra. Her var problematikkerne omkring forfalsket/substandard medicin og konsekvenserne for den almindelige lægemiddelforbruger i centrum. Deltagerne i workshoppen var enige om, at medicin af lav kvalitet på det ghanesiske marked udgør en stor trussel for den enkelte forbrugers sundhed og dermed folkesundheden i Ghana.

Workshoppen varede en uge og efterfølgende blev samarbejdet indsnævret til et projektfokus der går under titlen "Safe use of safer medicines in Ghanaian communities". De tre samarbejdsparter blev enige om en fælles bæredygtig indsats. Indsatsen skal i første omgang gennemføres ved en række interventioner i de enkelte sogne i Accra blandt andet via de kvindegrupper tilknyttet det anglikanske stift. Forud for disse interventioner er der planlagt "Training of trainers" - aktiviteter, der skal ruste kvindegrupperne til at gennemføre aktiviteter med henblik på at fremme bedre lægemiddelanvendelse og -kvalitet i Ghana.

I det kommende år vil projektet primært blive drevet af kvindegrupperne tilknyttet den angelsaksiske kirke i James Town samt LAPAG.

Deltagerne til workshoppen i Ghana, december 2015. Amila Zekovic og Marianne Toft deltog fra Danmark.

Forventninger til 2016:

Projektet går i luften i foråret 2016 og vil løbende blive evalueret med henblik på læring, styrkelse og eventuel udvidelse. Projektet byder på nye samarbejdsformer og dermed nye udfordringer. Ikke mindst er projektet det første formelle projektsamarbejde mellem de skandinaviske FuG-organisationer og der skal arbejdes med en platform for fælles projektstyring.

Mest af alt er projektet nyt idet vi nu skal samarbejde med en faglig organisation (LAPAG) samt civilsamfundet. Dette samarbejde forventes at bidrage til nye indsigter og muligheder og specielt det direkte samarbejde med kvindegrupper.

I februar 2016 skal farmaceut Marianne Toft i regi af FuG lave feltarbejde i forbindelse med hendes Master i Sundhedsantropolog på Københavns Universitet. Hendes arbejde skal bidrage til projektet i Ghana.

Studenternetværket

De studerende på PharmaSchool tager aktivt del i FuGs arbejde.

Lækre kager fra Kagens dag d. 29.
April 2015

Møde i studenternetværket.

Studenternetværket har gennem året afholdt mange events og med stor succes. Der har igen i år været afholdt en introaften for studerende på Pharmaschool med et oplæg om FuG og Studenternetværket. Oplægget blev efterfulgt af et åbent møde og workshop med brainstorm af potentielle projekter i Studenternetværket.

Studenternetværket var tilstede ved Foreningsdagen på Pharmaschool, hvor nye studerende havde mulighed for at møde FuG og spørge til projekter og frivilligaktivitet.

Nogle af de store arbejdsområder i 2015 har desuden været:

- Facilitering af bogindsamlingen til KSP. Hver dag var frivillige fra Studenternetværket tilstede i kantinen på PharmSchool for at tage imod bogdonationer.
- Oversættelse af den danske hjemmeside til engelsk.
- Kagens dag, der igen blev et stort hit med endnu flere besøgende og endnu flere kager end de forrige år.
- Udsendelse af spørgeskema for at finde ud af hvad medlemmer og ikke-medlemmer ønsker af FuG.

Forventninger til 2016

Mange af de igangværende projekter vil fortsætte, men suppleres af nye spændende projekter og events. Kagens dag, gentages men denne gang der kommer et nyt Bingo-event i spil.

For at øge synligheden af FuGs Studenternetværk vil der i 2016 også arbejdes for at lave FuG trøjer, så vi kan genkendes til arrangementerne.

Aktiviteter i Danmark 2015

- 21. Marts 2015: Oplæg ved Pharmadanmark Privat Årsmøde.
- 29. april 2015: Studenternetværket afholdte Kagens dag på PharmaSchool.
- 25. September 2015: Oplæg til Verdens farmaceutdag i Oslo, arrangeret af Norges Farmaceutiske Forening og FuG Norge.
- Oktober 2015: Poster præsentation på FIP-kongres i Düsseldorf.
- 21. november: Oplæg til årsmøde i Pharmadanmark Hospital
- Oktober – december 2015: Introduktionsforløb for nye engagerede frivillige

Tak til

- Diverse faglige organisationer, virksomheder samt privatpersoner der valgte at støtte Farmaceuter uden Grænser i forbindelse med formandsskiftet i Pharmadanmark i november 2015.
- Anonyme farmaceuter der har valgt at støtte donere til FuG udover deres almindelige kontingent.
- CISUs oplysningspulje der gav støt til udstillingen Medicines for Life i 2014 og som i 2015 er under bearbejdning, så den kan fremvises i 2016.
- Og selvfølgelig vores faste støttemedlemmer.

FuGs forventninger til 2016

Som en naturlig fortsættelse af arbejdet med frivillighed fortsætter vi i 2016 vores arbejde med at rekruttere frivillige gennem afholdelse af endnu et introduktionsforløb. Derudover vil vi gerne fortsætte med at opbygge ressourcer internt i foreningen og give alle aktive bedre forudsætninger for at deltage i organisationens arbejde både i Danmark og i udlandet. Samlet forventer vi at ovenstående vil bidrage til at sikre kvalitet og stabilitet i vores arbejde.

Som en del af at fremme synligheden i Danmark har vi fernisering på vores udstilling *Medicines for Life*, der omhandler udfordringer med lægemidler i Sierra Leone. Udstillingen starter på PharmaSchool og vil herefter vandre videre til andre offentlige og private virksomheder. Vi håber, at udstillingen vil bidrage til at oplyse lægemiddelprofessionelle i Danmark om problemer med lægemidler i udviklingslande.

Som et sidste punkt ser vi 2016 som et år, hvor vi konsoliderer vores projektarbejde i udviklingslande. Vi forventer at udsende farmaceuter til vores samarbejdspartnere i Sierra Leone, Ghana og Tanzania, så vi fortsat kan bidrage til at fremme sundhed gennem sikker brug af medicin.

Derudover vil vi arbejde for at sikre et stabilt fundament under vores projekter. Dette sker bl.a. gennem flere introduktionsforløb, øget tilgang af medlemmer og et større fokus på at sikre videndeling og fælles værdisæt for at binde organisationen sammen.

Medlemmer

Antallet af medlemmer der har støttet Farmaceuter uden Grænser i 2015 er 105 hvilket er en væsentlig forøgelse i forhold til 2014 hvor 54 støttede foreningen.

I 2015 er der udsendt kontingent opkrævninger allerede i marts hvor det tidligere er sket i september. Om dette er en forklaring på det øgede antal der har støttet foreningen eller om det er en øget synlighed der har givet udslaget vides ikke.

Derudover har foreningen i 2015 fået opsat tilmeldingen således at når man tilmelder sig som støttemedlem så bliver man automatisk registeret således at man efterfølgende kan opkræves via betalings-service.

Indtægter

I 2015 har Farmaceuter uden Grænser haft indtægter på knap kr. 71.000. Heraf kommer størstedelen fra medlemskontingenter samt donationer. Størstedelen af donationerne er kommet i forbindelse med formandsskiftet i Pharmadanimark. Men også kagensdag har bidraget til foreningens indtægter samt honorar for et foredrag.

Udgifter

Udgifterne i 2015 har været på lige over 71.500 kr. Der har været aktivitet i alle tre projektgrupper og der har derfor været afholdt udgifter til dette. Størstedelen af disse udgifter er gået til udsendelse til projekterne i de pågældende lande.

Drift af foreningen sluger knap en femtedel af udgifterne. Foreningen forsøger at holde administrationsomkostningerne på et minimum, men må erkende at trods dette, kommer det til at udgøre en stor post grundet foreningens begrænsede størrelse.

I 2015 blev det muligt at i gang sætte forarbejdet til udstillingen "Medicines for Life". Der er således brugt penge på flybillet til Sierra Leone samt kameraudstyr til supplerende af det foreningen har kunnet låne sig til. De resterende penge forventes at blive anvendt i starten af 2016 hvor udstillingen tager sin form og der afholdes fernisering.

Balance

Årets resultat bliver således at FuG har anvendt knap 1.000 kr. mere end der er kommet ind. Dette tages fra foreningens egenkapital som ved årets udgang ligger på knap 100.000 kr

---

Mail

info@fug-dk.dk

Postadresse

Farmaceuter uden Grænser
c/o Pharmadanmark
Rygårds Allé 1
DK – 2900 Hellerup
Danmark
CVR.nr.: 34 11 03 44

Besøg os på:

www.fug-dk.dk

<https://www.facebook.com/fugdk>